

Inrättande av en ny förskolenämnd

Uppdrag från budget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. En ny förskolenämnd inrättas från och med 1 mars 2023.
2. Reglemente för förskolenämnden enligt bilaga 1 till utlåtandet godkänns.
3. Ändring av reglemente för utbildningsnämnden enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns.
4. Förskolenämndens ledamöter och ersättare erhåller årsarvode och sammanträdesarvode i enlighet med vad som sägs i utlåtandet.
5. Arkivansvar för de delar av utbildningsnämnden som rör förskola överförs till den nya förskolenämnden i enlighet med Arkivregler för Stockholms stad.
6. Kommunstyrelsen ska verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet.
7. Utbildningsnämnden ska verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet
8. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

I budget för 2023 anges att en ny förskolenämnd inrättas under 2023. I detta ärende lämnas förslag till hur inrättande av en ny förskolenämnd är tänkt att genomföras och utgör därmed underlag för kommunfullmäktiges beslut.

Utbildningsnämnden ansvarar idag för att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna hantera frågor som är gemensamma för stadens förskolor, att hantera frågor som är gemensamma för förskolor oavsett anordnare, att tillsammans med kommunstyrelsen ansvara för ärenden om riktlinjer, principer, policydokument och uppföljning av förskoleverksamheten samt att ansvara för kösystem med mera inom förskolan.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och remitterats till utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till inrättandet av en ny förskolenämnd och anser att det skapar utökade möjligheter till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet i förskolan i hela staden. Utbildningsnämnden lyfter en rad frågeställningar som behöver hanteras och tas ställning till i bildandet av förskoleförvaltningen.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig positiv till inrättandet av en förskolenämnd och bedömer att det gynnar utvecklingen av en likvärdig förskola för barnen i staden och anser att det kan leda till att ansvaret för förskolefrågor blir tydligare och ge ökad möjlighet till att stärka kvaliteten i verksamheterna.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till inrättandet av en ny förskolenämnd och förskoleförvaltning och instämmer i stadsledningskontorets bedömning att inrättande av en ny förskolenämnd bidrar till likvärdighet och tydlighet i ansvarsfördelningen för övergripande och gemensamma förskolefrågor.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ser positivt på inrättandet av en förskolenämnd och bedömer att det gynnar utvecklingen av en likvärdig förskola för barnen i staden och anser att en förskolenämnd med ansvar för och en hög kompetens inom förskolans område kommer att ge ökade möjligheter att stärka kvaliteten i verksamheten i hela staden.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Förskolan har en avgörande betydelse för att ge Stockholms yngsta invånare en bra start i livet. Med professionella förskollärare, barnskötare och andra pedagoger som har rätt förutsättningar att bedriva utbildning av hög kvalitet utvecklar barnen sitt språk, sina sociala färdigheter och får en god grund att stå på inför skolstarten. Alla barn i Stockholm ska ha jämlika livsvillkor och livschanser oavsett var i staden de bor. En ny förskolenämnd med ansvar för den stadsövergripande utvecklingen av förskoleverksamheten är ett tydligt steg i den riktningen. Vi är glada över att ge förskolan, dess medarbetare och barnen det lyft de förtjänar genom att inrätta den nya nämnden.

Samtliga remissinstanser ser positivt på inrättandet av förskolenämnden och vi delar deras bedömning om att det kommer bidra till ökad likvärdighet, stärkta möjligheter att utveckla kvaliteten i verksamheten, och förtydliga ansvarsfördelningen för övergripande och gemensamma förskolefrågor.

Utbildningsnämndens remissvar innehåller en rad viktiga synpunkter kring ansvarsfördelning och styrning att beakta i bildande av en ny nämnd och tillhörande förvaltning. Vi delar nämndens bedömning att det är viktigt att dessa frågor löses och känner oss trygga med att dessa kan hanteras inom projektorganisationen som leder

processen. Vår prioritet är att nämnden kan börja jobba med sitt viktiga uppdrag tidigt och att upparbetade arbetsformer och kontakter med utbildningsnämnden ska värnas.

Det finns många områden för förskolenämnden att hantera. För att förskolan ska kunna ge fler barn en bra start i livet behöver inskrivningsgraden öka. Fler förskollärare, barnskötare och andra medarbetare med utbildning för att jobba med barn behöver komma på plats, bland annat genom förbättrad arbetsmiljö och satsningar på kompetensförsörjningen. Det stadsövergripande kvalitetsarbetet behöver utvecklas så att varje stadsdel och förskola får rätt stöd att utveckla sin verksamhet så att den blir så bra som möjligt för alla barn.

Bilagor

1. Kfs 2022-XX Reglemente för förskolenämnden, KS 2022/1209-6.1
2. Kfs 2022-XX Reglemente för utbildningsnämnden, KS 2022/1209-6.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

1. avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut
2. därutöver anföra

Förutsättningarna för att Stockholms barn och unga ska kunna nå sina drömmar börjar i skolan och förskolan utgör en viktig komponent för en lyckad skolgång. Det är Moderaternas övertygelse att alla barn och elever i Stockholms förskolor och skolor ska få möjligheter till en bra kunskapsutveckling. Att lyckas med kunskapsuppdraget förutsätter skickliga lärare och rektorer, en god arbetsmiljö, engagerade föräldrar och att barngrupperna minskar på sikt. Det råder politisk enighet om många av de utmaningar som finns för förskolan där tillgången till utbildad personal och höjd kvalitet i verksamheten behöver prioriteras.

Att förändra i den kommunala strukturen och inrätta en nämnd med intressanta och lovvärda ambitioner innebär inte per automatik att utlovade ambitioner kommer att infria sig. Det finns en verklighet bortom kommunal förvaltning. Inrättandet av en ny nämnd med en ny förvaltning riskerar att leda till en byråkratisk och administrativ kloss. För Moderaterna är vänsterstyrets ambitioner för förskolenämnden inte tillräckligt konkreta och vänsterstyrets trovärdighet i kostnadskontroll är bristfällig. Det är alltid barnen och deras utbildning som ska stå i fokus och bevisbördan för att denna nämnd faktiskt leder till högre kvalitet i förskolan ligger på vänsterstyret. Därför yrkar vi avslag på inrättandet av nämnden.

Reservation av Jan Jönsson (L) enligt följande.

1. Återremittera förslaget om inrättande av en ny förskolenämnd.
2. Därutöver anföra följande.

Förskolan är stadens mest uppskattade verksamhet. Det är ingenting vi liberaler tar för givet. Vi vill fortsätta förbättra förskolan, så att alla barn får en riktigt bra start i livet. Därför är det positivt att det skapas en förskolenämnd och en förskoleförvaltning. Detta ger förskolan den status och vikt som uppdraget kräver, liksom en möjlighet för staden att utveckla arbetet kring pedagogiken. Den nya förskoleförvaltningens inriktning bör vara att leda och stödja förskolornas utveckling av pedagogisk kvalitet samt tillsyn med särskilt fokus på den pedagogiska kvaliteten i de fristående förskolorna.

Den nya organisationen skapar också utökade möjligheter till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet i förskolan över hela staden. Skillnaderna mellan stadens förskolor är problematiska, och stadsdelarna har inte rätt överblick att följa upp likvärdigheten. I vissa delar av vår stad är inskrivningsgraden och närvaron i förskolan alltför låg. Det är ett allvarligt problem, eftersom deltagande i förskoleverksamhet gör det lättare att sedan börja skolan. Särskilt allvarligt är problemet för de barn som inte har svenska som modersmål, eftersom de i förskolan får viktig träning i svenska språket inför skolstart. Här har den nya nämnden en viktig uppgift i att analysera de metoder som använts för att öka inskrivningsgraden i olika stadsdelar och ta fram rekommendationer för hur arbetet ska bedrivas fortsättningsvis.

Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. På sikt bör den nya förskoleförvaltningen således utveckla centrala spetskompetenser kring barn i behov av särskilt stöd i förskolan. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst måste fortsätta stärkas. Insatser för att stärka barns uppväxtvillkor och stödja familjer bör komma redan i förskoleåldern, inte senare när en stor del av barndomen redan passerat. Förskolans rutiner för, samarbete och kontakt med socialtjänsten bör därför utvecklas. Ju tidigare socialtjänsten kan uppmärksammas på barn som far illa genom orosanmälningar desto tidigare kan insatser sättas in. Andelen orosanmälningar kring barn som far illa från förskolan idag är låg. Istället blir det grundskolan som gör orosanmälan i lågstadiet. Samtidigt vet vi att ju tidigare socialtjänstens insatser sätts in, desto bättre blir den långsiktigt förebyggande effekten.

Både i utbildningsnämndens remissvar och stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är det tydligt att flera organisatoriska bitar ännu inte har retts ut. Det hade varit bra om majoriteten hade kunnat sätta ner foten i några av dessa frågor, istället för att hänvisa alla till projektgruppen. Det är viktigt för en välfungerande nämnd och välfungerande förskolor att det redan från start finns en tydlighet i hur ansvaret fördelas mellan förvaltningarna.

För övrigt anser vi att förskolenämnden borde sorteras in under skolborgarrådets ansvarsområde, och inte under ett särskilt förskoleborgarråd som dessutom ansvarar för fritidsgårdar och parklekar. Förskolan är idag en del av utbildningssystemet, med

egen läroplan. Därför anser vi att förskolenämnden borde sortera under skolborgarrådet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Reservation av borgarrådet Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Karin Ernlund (C) enligt följande.

1. Återremittera förslaget om inrättande av en ny förskolenämnd.
2. Därutöver anföra följande

Förskolan ska lägga grunden för framtiden, språkutveckling och kommande skolresultat och ge föräldrar trygghet i att barnen tas om hand på bästa sätt medan de arbetar eller studerar. Vi vill fortsätta förbättra förskolan, så att alla barn får en riktigt bra start i livet. Därför är det positivt att det skapas en förskolenämnd och en förskoleförvaltning. Detta stärker förskolans status och den vikt som uppdraget kräver, liksom en möjlighet för staden att utveckla arbetet kring pedagogiken. Den nya förskoleförvaltningens inriktning bör vara att leda och stödja förskolornas utveckling av pedagogisk kvalitet samt tillsyn med särskilt fokus på den pedagogiska kvaliteten i de fristående förskolorna.

Samtidigt är det viktigt att se att en omorganisation av styrning i sig inte självklart förbättrar en verksamhet, och vaksamhet och eftertanke måste därför tillämpas i alla led av processen framåt för att samverkan och kommunikation ska fungera under omläggningen och förbättras när den är genomförd.

Den nya organisationen skapar också utökade möjligheter till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet i förskolan över hela staden. Skillnaderna mellan stadens förskolor är problematiska, och stadsdelarna har inte rätt överblick att följa upp likvärdigheten. I vissa delar av vår stad är inskrivningsgraden och närvaron i förskolan alltför låg och bör särskilt lyftas fram som ett samordnat centralt utvecklingsområde mellan flera förvaltningar som inte enbart kan tillställas stadsdelarna att utföra. Det är ett allvarligt problem, eftersom deltagande i förskoleverksamhet gör det lättare i övergången för att sedan lyckas i skolan. Särskilt allvarligt är problemet för de barn som inte har svenska som modersmål, eftersom de i förskolan får viktig utveckling i svenska språket inför skolstart. Här har den nya nämnden en viktig uppgift i att analysera de metoder som använts för att öka inskrivningsgraden i olika stadsdelar och ta fram rekommendationer för hur arbetet ska bedrivas fortsättningsvis.

Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att hamna efter i sitt lärande eller fara illa socialt. På sikt bör den nya förskoleförvaltningen således utveckla centrala spetskompetenser

för att stärka fokus på tidiga insatser kring barn i behov av särskilt stöd i förskolan såsom kurativt, specialpedagogiskt och kring NPF. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst måste fortsätta stärkas. Insatser för att stärka barns uppväxtvillkor och stödja familjer bör komma redan i förskoleåldern, inte senare när en stor del av barndomen redan passerat. Förskolans rutiner för, samarbete och kontakt med socialtjänsten bör därför utvecklas. Ju tidigare socialtjänsten kan uppmärksammas på barn som far illa genom orosanmälningar desto tidigare kan insatser sättas in. Andelen orosanmälningar kring barn som far illa från förskolan idag är låg. Istället blir det grundskolan som gör orosmälan i lågstadiet. Samtidigt vet vi att ju tidigare socialtjänstens insatser sätts in, desto bättre blir den långsiktigt förebyggande effekten.

Både i utbildningsnämndens remissvar och stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är det tydligt att flera organisatoriska bitar ännu inte har retts ut. Det hade varit bra om majoriteten hade kunnat sätta ner foten i några av dessa frågor, istället för att hänvisa alla till projektgruppen. Det är viktigt för en välfungerande nämnd och välfungerande förskolor att det redan från start finns en tydlighet i hur ansvaret fördelas mellan förvaltningarna. Inför omorganisationen bör därför en tydlig kostnads- och riskanalys göras för att tidigt kunna förutse och hantera eventuella brister eller risker som kan uppkomma i samband med omläggningen. Den bör innehålla både effekten för central förvaltning som för stadsdelarna.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) med hänvisning till Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Stockholm den 8 februari 2023

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

I budget för 2023 anges att en ny förskolenämnd inrättas under 2023. I detta ärende lämnas förslag till hur inrättande av en ny förskolenämnd är tänkt att genomföras och utgör därmed underlag för kommunfullmäktiges beslut.

Utbildningsnämnden ansvarar idag för att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna hantera frågor som är gemensamma för stadens förskolor, att hantera frågor som är gemensamma för förskolor oavsett anordnare, att tillsammans med kommunstyrelsen ansvara för ärenden om riktlinjer, principer, policydokument och uppföljning av förskoleverksamheten samt att ansvara för kösystem med mera inom förskolan.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 november 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret bedömer att inrättande av en ny förskolenämnd skapar en tydlighet i ansvar för förskolefrågorna i staden och att det ger ökade möjligheter att stärka kvaliteten i verksamheten i hela staden. Den nya nämnden tar över det ansvar som utbildningsnämnden idag har för förskolefrågor. Inga förändringar föreslås i förhållande till stadsdelsnämnderna som har fortsatt ansvar för att driva och utveckla den kommunala förskolan.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya nämnden efter beslut i kommunfullmäktige inrättas från och med 1 mars 2023. En förvaltningschefstjänst ska inrättas med ansvar för uppgifterna och förvaltningen av verksamheten ska flyttas från och med halvårsskiftet 2023. Tills vidare fungerar verksamheterna inom tidigare förvaltningsstruktur med skillnaden att underlag för dessa verksamheter lämnas till förskolenämnden som blir ansvarig nämnd. Utbildningsnämnden ska 2023 underlätta och hjälpa till med flytten av verksamheten.

Övergripande ansvar för inrättandet av den nya nämnden

Arbetet med att inrätta den nya nämnden kommer att bedrivas i projektform på uppdrag av stadsdirektören. Stadsdirektören utser ansvarig att leda arbetet framåt. Projektet rapporterar till en styrgrupp med representation från såväl ekonomi, personal och verksamhet. Arbetet sker i nära dialog med utbildningsförvaltningen.

Förtroendevalda

Kommunfullmäktige utser ledamöter till nämnderna vid sista fullmäktige varje år för ett år i taget. Tillsammans med beslut om inrättande av den nya nämnden utser kommunfullmäktige nya ledamöter och bland dem ordförande samt vice ordförande. Den nya nämnden ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Årsarvode ska utges till förskolenämnden enligt följande:

- Ordförande 82 000 kr

- Vice ordförande 65 600 kr
- Ledamot 32 800 kr
- Ersättare 24 400 kr

I övrigt gäller för nämnden vad som framgår av Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag.

Förskolenämndens ansvar

I budgetförslaget föreslås att det samordnande och övergripande ansvaret för stadens förskolefrågor flyttas från utbildningsnämnden till den nya förskolenämnden.

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar:

- att samordna den stadsövergripande utvecklingen av förskoleverksamheten, i nära samverkan med stadsdelsnämnderna och i dialog med fristående förskolor
- att i samarbete med stadsdelsnämnderna samordna frågor som är gemensamma för öppen förskola och introduktionsförskolor
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg
- att i samverkan med utbildningsnämnden ansvara för omsorg på kvällar, nätter och helger för barn fram till vårterminen då de fyller tretton år, inklusive hantering av ansökningar
- tillståndsprovning för och insyn i fristående verksamhetsutövare av barnomsorg på obekvämt arbetstid
- verksamhetsförlagd utbildning i förskola
- att i samråd med kommunstyrelsen och i samverkan med utbildningsnämnden söka statsbidrag som gäller förskolans verksamhet
- framtagande av årlig stadsövergripande rapport för förskola

Den nya förskolenämnden föreslås överta det ansvar utbildningsnämnden idag har för förskolefrågor. I bilaga 1 föreslås ett nytt reglemente för den nya förskolenämnden.

Stadsdelsnämndernas ansvar för kommunala förskolefrågor samt att alla barn som bor i stadsdelsnämndsområdet har tillgång till förskoleverksamhet är oförändrat och reglemente för stadsdelsnämnderna föreslås därför inte ändras till följd av den nya förskolenämnden. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att den nya nämnden har ett fortsatt nära samarbete med stadsdelsnämnderna för att gemensamt utveckla förskoleverksamheten i staden.

Medarbetarna

Förslaget till en ny nämnd är en organisatorisk förändring som primärt kommer att påverka chefer och medarbetare som idag arbetar på utbildningsförvaltningen. Den nämnd som övertar verksamhet tar också över ansvaret för berörd personal.

Stadsledningskontoret vill poängtera vikten av att det i samverkan mellan nämnder planeras för övergång av personal och verksamhet till den nya ansvariga nämnden så att detta kan ske så smidigt som möjligt. I enlighet med arbetsmiljölagen och stadens samverkansavtal ska berörd nämnd genomföra risk- och konsekvensanalys. Eventuell övertalighet som uppstår till följd av organisatoriska förändringar hanteras i enlighet med stadens omställningsavtal. Stadsledningskontoret bedömer att övertalighet inte kommer att uppstå till följd av föreslagna organisationsförändringar.

Ekonomi

Kommunfullmäktige fattar beslut om budget för den nya förskolenämnden för 2023. Under våren tas en verksamhetsplan fram för den nya nämnden. Verksamhetsplan ska vara antagen av den nya nämnden och anmäld till kommunstyrelsen senast 30 juni.

Budgeten för förskolenämnden följer den tilldelning utbildningsnämnden har fått för förskoleverksamhet i kommunfullmäktiges budget tidigare. En stor del rör schabloner och socioekonomisk ersättning som betalas ut till fristående förskolor.

Därutöver finns ett anslag för myndighetsutövning, stadsövergripande samordning, omsorg på obekvämt arbetstid samt särskilda stadsövergripande satsningar.

Förskolenämnden tilldelas budget för hela verksamhetsåret 2023.

Utbildningsnämnden särredovisar förskolans kostnader 2023 och lämnar löpande rapporter till förskolenämnden. Vid halvårsskiftet görs en justering via fakturering med erforderliga underlag, när verksamheten har övergått till förskolenämnden (senast innan tertialboks slut 2).

Förändringen av organisationen kan komma att påverka behovet av lokaler för såväl den nya nämndens som utbildningsnämnden. Hur förvaltningarnas lokaler ska allokera för att nå ett effektivt lokalutnyttjande behöver därmed utredas inom ramen för projektet.

Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att den nya nämnden även efter inrättande av en ny förvaltningsstruktur arbetar i nära samverkan med utbildningsnämnden för en effektiv och ändamålsenlig administration.

Stadsledningskontoret anser att det inom samordningsuppdraget finns ett ansvar för att stadsövergripande fånga förskoleverksamhetens behov av digitalisering. Inom utbildningsförvaltningen finns idag dessutom ett antal systemfrågor som har bäring på förskoleverksamheten, exempelvis kring Skolplattformen och motsvarande GSIT-leveransen.

Stadsledningskontoret anser att projektet under året särskilt behöver utreda det fortsatta ansvaret för systemfrågor.

Arkivansvar för de delar av utbildningsnämnden som rör förskolefrågorna flyttas över till den nya nämnden i enlighet med Arkivregler för Stockholms stad.

Riskbedömning

Stadsledningskontoret ser att det finns ett antal risker som kan uppstå vid den här typen av omorganisation. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att såväl kommunstyrelsen som utbildningsnämnden aktivt arbetar med att identifiera risker och löpande inom projektet hantera dessa i processen med att inrätta den nya nämnden och överföra ansvar från utbildningsmännen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att en ny förskolenämnd inrättas från och med 1 mars 2023, att reglemente för förskolenämnden och reviderat reglemente för utbildningsnämnden godkänns samt att förskolenämndens ledamöter och ersättare erhåller årsarvode och sammanträdesarvode i enlighet med vad som framkommer i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden föreslås få i uppdrag att verkställa beslutet och vidta åtgärder för genomförandet.

Remissammanställning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och remitterats till utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2022 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Isabel Smedberg-Palmqvist (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till inrättandet av en ny förskolenämnd. Det skapar utökade möjligheter till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet i förskolan i hela staden.

Förvaltningen vill med svaret belysa behovet av förtydliganden och fortsatt arbete med ett antal frågor. Dessa frågor behöver lösas i dialog med

utbildningsförvaltningen inom ramen för projektet för inrättande av den nya organisationen.

Förslag till förtydligande av den nya nämndens ansvar

Förvaltningen föreslår att den nya nämndens ansvar förtydligas i ett antal frågor, antingen genom justering av förslaget till reglemente eller på annat sätt.

Ersättning till annan huvudman

I remissen saknas formuleringar kring förvaltningens nuvarande ansvar för ersättningshantering, såväl för grundbelopp som tilläggsbelopp och andra ersättningar till förskolor med annan huvudman, samt vikarieersättning för personal som studerar (oavsett huvudman). Förvaltningen föreslår att den nya förskole- nämnden ska ha ansvar för utbetalningar av ersättning för förskolan och att detta regleras i beslut om reglemente.

Ansvar för kösystem till förskolan

I förslaget till reglemente står att den nya nämnden bland annat ska ansvar för stadens kösystem till förskola (§ 2.3). Kösystemet är en del av Barn- och elevregistret (BER). BER omfattar alla skolformer. Ansvaret för det tekniska systemets förvaltning och utveckling kommer även fortsättningsvis behöva ligga under utbildningsförvaltningen, då det inte är möjligt att tekniskt separera olika kösystem från BER. Det behöver därför tydliggöras vilka uppgifter som den nya nämnden ska ansvara för.

Godkännande och tillsyn av fristående friliggande fritidshem

Förvaltningen vill uppmärksamma kommunstyrelsen på att det nu föreliggande förslaget inte omfattar ansvar för godkännande och tillsyn av fristående friliggande fritidshem och insyn i fristående friliggande öppen fritidsverksamhet. Detta uppdrag utförs i dag av förvaltningens förskoleavdelning. Förvaltningen föreslår att detta ansvar kvarstår på utbildningsnämnden i samband med inrättandet av den nya förskolenämnden. Detta behöver framgå i beslutet om den nya nämnden, förslagsvis genom ett tillägg i utbildningsnämndens reglemente som tydliggör att utbildningsnämnden har ansvar för godkännande och tillsyn av fristående friliggande fritidshem och insyn i fristående friliggande öppen fritidsverksamhet.

Förskolenämndens ansvar för omsorg på kvällar, nätter och helger

Förvaltningen bedömer att det behövs förtydliganden i kommunstyrelsens förslag om förskolenämndens ansvar för omsorg på kvällar, nätter och helger (så kallad OB-omsorg). Enligt förslaget ska förskolenämnden i samverkan med utbildningsnämnden ansvara för omsorgen, inklusive hantering av ansökningar. I dagsläget ansvarar förvaltningens förskoleavdelning för ansökningarna medan ansvaret för utförandet ligger under Kungsholmens grundskola. De huvudsakliga skälen till detta är delvis att förskoleavdelningen inte driver egna verksamheter samt att målgruppen för barnomsorg på obekvämt arbetstid är barn från ett års ålder till och med vårterminen

det år som barnet fyller tretton år, där majoriteten av barnen är i grundskoleåldern. I kommunstyrelsen förslag bör därför förskolenämndens respektive utbildningsnämndens ansvar för OB-verksamheten förtydligas.

Formella ansvarsfrågor att beakta i övergången

Förvaltningen vill särskilt belysa ett antal formella frågor som är viktiga att lösa tidigt i processen.

Tidsmässigt glapp mellan nämnd och förvaltning

Den nya nämnden ska inrättas den 1 mars 2023 men förvaltningen av verksamheten föreslås flyttas från och med halvårsskiftet 2023. Det gör att det blir ett glapp mellan nämnd- och förvaltningsorganisation. Det kommer redan från mars krävas vissa kompetenser och personalresurser under den nya nämnden, exempelvis angående arkivansvar och nämndadministration.

Arkivansvar och beslutade styrdokument

Förvaltningen vill lyfta vikten av att skyndsamt sätta en organisation för arkivansvar på plats. Det är angeläget att det finns samordning vid övergången med utbildningsförvaltningen, exempelvis gällande systemstödet eDok. Det är viktigt att ha ett fungerande systemstöd på plats för den nya förskolenämnden redan vid övergången. I samband med inrättandet av den nya nämnden bör även frågan om beslutade styrdokuments giltighet ses över och huruvida den nya nämnden måste fatta egna beslut om deras giltighet.

Uppdrag och processer inom hela utbildningsförvaltningen som berör förskolan

Förskoleavdelningen är i dag en starkt integrerad del av utbildningsförvaltningens organisation. Utbildningsförvaltningen ansvarar i dag för en rad uppdrag och arbetsuppgifter kopplat till förskolans verksamhet, utöver vad som lyfts fram i kommunstyrelsens remiss. Många av dessa uppdrag utförs av andra avdelningar än förvaltningens förskoleavdelning. Under våren behöver en mer detaljerad genomlysning göras av dessa uppdrag, inom ramen för det särskilda projektet för att inrätta den nya nämnden och förvaltningen.

Utbildningsförvaltningen bedömer att den nya förskoleförvaltningen kommer behöva bygga upp egen kompetens inom vissa områden, medan andra frågor bör kunna lösas genom köp av tjänster från utbildningsförvaltningen. Nedan följer en översiktlig beskrivning av ett antal områden där projektet behöver se över hur dessa ska organiseras i framtiden.

Ersättningshantering

En stor process handlar om ersättningshantering till fristående förskolor och interkommunala ersättningar. Handläggningen av dessa ersättningar sker i dag till stor del inom förvaltningens avdelning för ekonomi och styrning.

Förvaltningsövergripande uppdrag

En annan typ av processer är de förvaltningsövergripande uppdrag där de stadsövergripande förskolefrågorna är inkluderade i utbildningsnämndens helhetsuppdrag. Där utförs arbetet i dag av en mängd olika funktioner inom hela utbildningsförvaltningen. Exempel på detta är nämndadministration, registratur och arkiv, planering och uppföljning av budget och verksamhetsplan, IT-förvaltning, systemstöd, IT-säkerhet och dataskydd, ansökan om vissa statsbidrag för förskolan, mottagande av nyanlända barn inför placering i förskola, och Mediotekets tjänster för förskola.

Stödprocesser för förskolan

En tredje typ av processer är olika typer av kompetensstöd som ges av olika stödfunktioner inom förvaltningen till dagens förskoleavdelning. Exempel på detta är stöd kring kommunikation, HR-frågor, upphandlingsfrågor och samordning av IT-behov. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram kommunikation som ett centralt område, inte minst i förhållande till samordningsuppdraget mellan förskolenämnden och stadsdelsnämnderna.

Samverkan inom kompetensförsörjning

Förvaltningen vill särskilt belysa vikten av att hitta bra samarbetsformer och en tydlig fördelning av ansvar när det gäller VFU för blivande förskollärare samt utbildningsinsatser för barnskötare och förskollärare.

Placeringen av studenter inom skola eller förskola sker idag samordnat vid en enhet vid förvaltningen. Remissen föreslår att detta i framtiden ska hanteras av den nya förskolenämnden. Frågan om hantering behöver hanteras av projektorganisationen. I sammanhanget bör det beaktas att den befintliga organisationen är uppbyggd kring en samordnad hantering där förskollärare och lärare ingår i samma kluster vid lärosätena. Att bryta upp organisationen får därmed konsekvenser för lärosätenas organisation. Det bör i sammanhanget övervägas om verksamheten även framgent bör hållas samman eller hur de samordningsvinster som idag finns bibehålls.

Riskbedömning

Förvaltningen instämmer i vikten av ett aktivt arbete med att identifiera risker och att löpande hantera dessa inom projektet för att etablera den nya organisationen. Det är också viktigt med delaktighet för de berörda medarbetarna.

Konsekvenser för barns rättigheter

Förvaltningen föreslår att förslaget från kommunstyrelsen kompletteras med en barnkonsekvensanalys, som visar på vilka konsekvenser inrättandet av en särskild förskolenämnd får för barnen i staden.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet justeras omedelbart.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2022 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Adam Rosberg (C), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiva till inrättandet av en förskolenämnd och bedömer att det gynnar utvecklingen av en likvärdig förskola för barnen i staden. Förvaltningen instämmer i stadsledningskontoret bedömning att inrättandet av en ny förskolenämnd kan leda till att ansvaret för förskolefrågor blir tydligare och kan ge ökad möjlighet till att stärka kvaliteten i verksamheterna.

Förvaltningen ställer sig också positiva till att förskolenämndens uppdrag kommer att breddas och innefatta fler områden som till exempel verksamhetsförlagd utbildning, digitalisering och öppna förskolan. Förvaltningen upplever att det finns ett behov av att samordna insatserna inom dessa områden.

Därtill är förvaltningen positiva till att förskolenämndens uppdrag kring kompetensförsörjning blir tydligare genom ansvaret att upprätta en gemensam kompetensförsörjningsplan.

Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets förslag att utreda det fortsatta ansvaret för systemfrågor för att säkerställa att förskoleverksamhetens behov blir synliggjort.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2022 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Abit Dundar (L) och Johan Nilsson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till kommunstyrelsens förslag om inrättandet av en ny förskolenämnd och förskoleförvaltning.

Förvaltningen instämmer också i stadsdelningskontorets bedömning att inrättande av en ny förskolenämnd bidrar till likvärdighet och tydlighet i ansvarsfördelningen för övergripande och gemensamma förskolefrågor.

Förvaltningen håller med om att samordningsansvaret för den stadsövergripande utvecklingen av förskoleverksamheten förstärks i och med inrättandet av den nya nämnden. Detta kan bidra till ökad likvärdighet och höja kvaliteten i förskolan för staden som helhet. Vad ansvaret konkret innebär kan med fördel förtydligas av den nya förskoleförvaltningen.

Förvaltningen instämmer även i stadsledningskontorets bedömning att digitaliseringsfrågor som berör förskolan behöver beaktas särskilt vid övergången till den nya förskolenämnden. Detta med hänsyn tagen till det pågående arbetet med nya GSIT-leveransen och Skolplattformen.

Förvaltningen bedömer avslutningsvis att flytten av ansvaret för den verksamhetsförlagda utbildningen i förskolan från utbildningsnämnden till förskolenämnden innebär en positiv utveckling för förskolan.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2022 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande av Christer H Sjöblom (M), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 november 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på inrättandet av en förskolenämnd och bedömer att det gynnar utvecklingen av en likvärdig förskola för barnen i staden.

En förskolenämnd med ansvar för och en hög kompetens inom förskolans område kommer att ge ökade möjligheter att stärka kvaliteten i verksamheten i hela staden.

Förvaltningens ser också positivt på att förskolenämndens uppdrag blir bredare än det uppdrag som idag finns inom utbildningsförvaltningens samordningsfunktion.

Stadsdelsförvaltningen ser ett behov av en närmare dialog mellan stadsdelsnämnderna och förskolenämnden utifrån förskolenämndens uppdrag jämfört med det som idag finns mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden.

Förskolenämndens uppdrag ger möjlighet till ökad samordning och dialog för att öka kvaliteten och likvärdigheten i stadens förskolor. Det gäller till exempel verksamhetsförlagd utbildning (VFU), öppna förskolan, digitalisering och kompetensförsörjning.

Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets bedömning när det gäller att projektet under året särskilt behöver utreda det fortsatta ansvaret för systemfrågor för att på ett bättre sätt än idag fånga förskoleverksamhetens behov av digitalisering. Utifrån beskrivningen av förskolenämndens uppdrag ser förvaltningen också ett behov av att förtydliga vad förskolenämndens uppdrag att samordna den stadsövergripande utvecklingen av förskoleverksamheten innebär.

Förskolans verksamhet ska bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och förvaltningen anser det lämpligt att förskolenämnden samordnar forsknings- och utvecklingsfrågor för förskolan inom staden.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M)

Moderaterna föreslår att utbildningsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag till beslut samt anför därutöver följande:

Förutsättningarna för att Stockholms barn och unga ska kunna nå sina drömmar börjar i skolan och förskolan utgör en viktig komponent för en lyckad skolgång. Det är Moderaternas övertygelse att alla barn och elever i Stockholms förskolor och skolor ska få möjligheter till en bra kunskapsutveckling. Att lyckas med kunskapsuppdraget förutsätter skickliga lärare och rektorer, en god arbetsmiljö, engagerade föräldrar och att barngrupperna minskar på sikt. Det råder politisk enighet om många av de utmaningar som finns för förskolan där tillgången till utbildad personal och höjd kvalitet i verksamheten behöver prioriteras.

Att förändra i den kommunala strukturen och inrätta en nämnd med intressanta och lovvärda ambitioner innebär inte per automatik att utlovade ambitioner kommer att infria sig, det finns en verklighet bortom kommunal förvaltning. Moderaterna är oroliga för att inrättandet av en ny nämnd med en ny förvaltning riskerar att leda till en byråkratisk och administrativ kloss. För Moderaterna är vänsterstyrets ambitioner för förskolenämnden inte tillräckligt konkreta och vänsterstyrets trovärdighet i kostnadskontroll lämnar en del att önska.

Det är alltid barnen och deras utbildning som ska stå i fokus och bevisbördan för att denna nämnd faktiskt leder till högre kvalitet i förskolan ligger på vänsterstyret. Till dess att Moderaterna är övertygade om att förskolenämnden och dess förvaltning lever upp till sitt uppdrag yrkar vi avslag på inrättandet av nämnden.

Särskilt uttalande av Isabel Smedberg-Palmqvist (L)

Förskolan är stadens mest uppskattade verksamhet. Det är ingenting vi liberaler tar för givet. Vi vill fortsätta förbättra förskolan, så att alla barn får en riktigt bra start i livet. Därför är vi mycket positiva till att det skapas en förskolenämnd och en förskoleförvaltning i staden. Det ger förskolan den status och vikt som uppdraget kräver och skapar utökade möjligheter till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet i förskolan över hela staden. Förskolans likvärdighetsuppdrag är i dag kanske viktigare än någonsin. Skillnaderna mellan stadens förskolor är problematiska.

Samtidigt råder det stor osäkerhet vad likvärdighetsuppdraget innebär ute på stadsdelarna samt hur det kan genomföras och följas upp. Det är också tydligt i förvaltningens tjänsteutlåtande att flera organisatoriska bitar inte har retts ut. Där tydligt att vi fortsatt behöver se över styrningen av förskoleverksamheten i staden med målet att skapa en tydlighet i ansvaret för stadens förskolor.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Adam Rosberg (C)

Centerpartiet ställer sig bakom förvaltningens yttrande och vill härutöver anföra följande.

Förskolan står inför flera framtidsutmaningar varav flertalet delas av staden som helhet. Rekrytering av legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare, kompetensutveckling och vidareutbildning är bara ett axplock av områden där vinsterna är stora om Stockholm stad samordnar stadsdelarna i större utsträckning. Centerpartiet anser dock att det är viktigt att centraliseringen håller sig inom begränsade och tydliga ramar och inte begränsar möjligheterna till lokal särprägel.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Abit Dundar (L) och Johan Nilsson m.fl. (M)

Vi tycker att det är angeläget att förskolans pedagogiska uppdrag även framgent prioriteras. Därför ser vi goda skäl till att Förskolenämnden ska sortera under skolborgarrådets ansvarsområde, och inte under ett särskilt förskoleborgarråd som dessutom ansvarar för fritidsgårdar och parklekar. Enligt läroplanen har förskolan ett uppdrag att lägga grunden för ett livslångt lärande och att vara skolförberedande. Förskolans uppdrag är förutom omsorg även att undervisa, lek och lärande bildar en helhet. Fritidsgårdar och parklekar är fritidsverksamheter och har inga sådana uppdrag eller är ens reglerade i lag. Därför anser vi att förskolenämnden bör sortera under skolborgarrådet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Christer H Sjöblom (M)

Förutsättningarna för att Stockholms barn och unga ska kunna nå sina drömmar börjar i skolan och förskolan utgör en viktig komponent för en lyckad skolgång. Det är Moderaternas övertygelse att alla barn och elever i Stockholms förskolor och skolor ska få möjligheter till en bra kunskapsutveckling. Att lyckas med kunskapsuppdraget förutsätter skickliga lärare och rektorer, en god arbetsmiljö, engagerade föräldrar och att barngrupperna minskar på sikt. Det råder politisk enighet om många av de utmaningar som finns för förskolan där tillgången till utbildad personal och höjd kvalitet i verksamheten behöver prioriteras.

Att förändra i den kommunala strukturen och inrätta en nämnd med intressanta och lovvärda ambitioner innebär inte per automatik att utlovade ambitioner kommer att infrias sig, det finns en verklighet bortom kommunal förvaltning. Moderaterna är oroliga för att inrättandet av en ny nämnd med en ny förvaltning riskerar att leda till

en byråkratisk och administrativ kloss. För Moderaterna är vänsterstyrets ambitioner för förskolenämnden inte tillräckligt Kungsholmens stadsdelsnämnd konkreta och vänsterstyrets trovärdighet i kostnadskontroll lämnar en del att önska.

Det är alltid barnen och deras utbildning som ska stå i fokus och bevisbördan för att denna nämnd faktiskt leder till högre kvalitet i förskolan ligger på vänsterstyret.